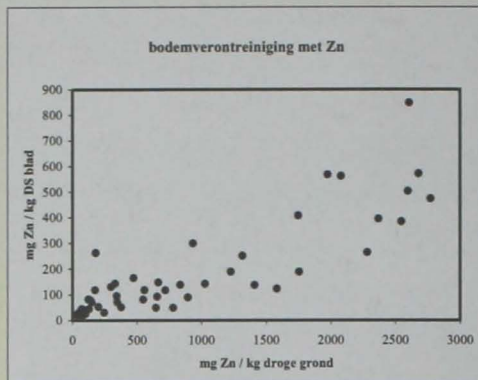

GEEN BLAD VOOR DE MOND *Bladstalen van wilg, populier en maïs verklieken de aanwezigheid van Cd en Zn in de bodem*

Bij de inventarisatie van de baggergronden (= stortplaatsen van baggerslib) langs de bevaarbare waterlopen wordt er via puntboringen gecontroleerd of er tussen het bodemoppervlak en 2 m diepte onder het maaiveld verontreiniging met de zware metalen aangetroffen wordt. Telkens wordt er een bladstaal genomen van de landbouwgewassen die op de bemonsterde baggergronden gekweekt worden, van de aangeplante bomen of van de vegetatie die er voorkomt. Het doel van deze bladstalen is na te gaan welke fractie van de aanwezige zware metalen er beschikbaar is voor de planten. De verwerking van de analysesresultaten is er dus in de eerste plaats op gericht na te gaan of er op verontreinigde baggergronden afwijkende gehalten gemeten worden t.o.v. niet-verontreinigde baggergronden en normale gronden. Uit deze verwerking kunnen dan besluiten getrokken worden naar de randvoorwaarden voor een bepaald landgebruik op een bepaalde baggergrond.

Bij maïs, populier en verschillende wilgensoorten werd vastgesteld dat er regelmatig verhoogde en afwijkende bladgehalten aan cadmium (Cd) en zink (Zn) gemeten werden. Dit ging in de meeste gevallen gepaard met bodemverontreiniging met dezelfde zware metalen. Voor

chromium (Cr) en lood (Pb) bleek dit veel minder het geval te zijn. Bij de andere bemonsterde boomsoorten (Gewone es, Zwarte els, Zomereik en Zoete kers) kon er duidelijk aangetoond worden dat er geen Cd-accumulatie in de bladeren optrad. Ook voor Zn kon geen duidelijke bio-accumulatie in de bladeren aangetoond worden.

Uit deze resultaten kan er besloten worden dat maïs en een aantal boomsoorten via de gehalten in de bladeren een indicatie geven over de aanwezigheid van verhoogde concentraties aan Zn en Cd in de baggergrond, terwijl andere boomsoorten dit niet doen. Maïs, populier en verschillende wilgensoorten kunnen dus als verkliekers gebruikt worden om verontreinigde baggergronden op te sporen.

Contactpersoon :
Bart Vandecasteele, tel.: 054-43 71 36
e-mail : Bart.Vandecasteele@lin.vlaanderen.be

HET BRUINE VERLEDEN VAN

In het kader van het onderzoeksproject omtrent bosbegrazing zijn wij op een opmerkelijk stukje literatuur van een Poolse zoöloog en een Franse historicus (Daszkiewicz & Alkhenbaum, 1998) over de (nogal donkere) geschiedenis van het Heckrund gestoten.

Het Heckrund is één van de runderassen (samen met Schotse hooglander, Galloway, Aberdeen Angus), die de laatste tijd binnen het natuurbeheer nogal furore maken. Het zijn immers beesten die weinig verzorging vragen en voor jaarrondbegrazing bruikbaar zijn (bv. zelfredzaamheid bij het kalven, winterhardheid, resistentie tegen ziekten). Aan het Heckrund gaat men echter nog een bijzondere eigenschap toekennen: het wordt door velen beschouwd als het meest gelijkende ecologische equivalent van het Oerrund.

In het begin van de jaren dertig trachtten de gebroeders Heck door kruising van diverse veerassen met een verondersteld primitief uiterlijk (Corsicaans rund, Camargue-rund, Schotse Hooglander, Spaans vechtrund, Hongaars stepperund, Engels parkrund) het 'oerrund' terug te krijgen. Minder bekend is dat hierbij niet zozeer wetenschappelijke, dan wel ideologische overwegingen hebben meegespeeld. Het is niet toevallig dat de ontwikkeling van het Heckrund wordt gesitueerd in de periode 1933-1945. Een her-creatie van het Oerrund paste immers perfect in de ideologie van het toenmalige Nazi-Duitsland, die een verheerlij-

king van het mythologische 'Germaanse Oerrund' en het nastreven van 'zuivere rassen' (niet genetisch vervuld door kruising met andere, gedomesticeerde rassen) een warm hart toedroeg.

En wat blijkt: de gebroeders Heck onderhielden de beste contacten met de hoogste geleerden van het Derde Rijk. Ze kregen alle steun bij de uitwerking van hun oerrundproject (en gelijkaardige projecten met o.m. Koniks I) en organiseerden in bezet Polen jachtpartijtjes op Wisenten en 'oerrunderen' voor hooggeplaatste heren als Von Ribbentrop en Göring.

Vermeldenswaard is dat na de val van het Derde Rijk één van de gebroeders Heck uitweek naar Namibië (tot WOII een kolonie van Duitsland, vlak

daarna van Zuid-Afrika) en aldaar aan de basis lag van een tot op heden doorgevoerd - grotendeels door particulieren gesponsord - terugkruisingsprogramma voor de uitgestorven Quagga, een Zebra-ondersoort. Het oerbloed krulpt waar het niet gaan kan...

Conclusie: het Heckrund is geen reconstructie van het oerrund, het is een 'dubbelganger' met een nogal donkerbruin verleden. Laten we het Heckrund dan ook ontdoen van alle mythische waarde die men er aan hecht, en tot zijn ware proporties herleiden: het is gewoon een stevig rundras met heel wat primitieve kenmerken en bijgevolg zeer geschikt om te worden ingezet in het natuurbeheer.

Daszkiewicz, P. & J. Alkhenbaum (1998). Aurochs, retour d'un animal préhistorique... ou manipulation scientifique - Le Courier de l'environnement de l'INRA 33.

http://www.infra.fr/Internet/Produits/DPENV/daszkc_33.htm
<http://www.museums.org.za/sam/quagga/selectiv.htm>

Contactpersonen :
Hans Baeté, tel.: 054-43 71 28
e-mail : Hans.Baete@lin.vlaanderen.be
Kris Vandekerkhove, tel.: 054-43 71 28
e-mail : Kris.Vandekerkhove@lin.vlaanderen.be

KOE ...

ECOTECHNIEN VOOR VEGETATIEBESTRIJDING - DONDERDAG

Bij de aanleg van bos en infrastructuurgroen is vegetatiebestrijding vaak één van de cruciale factoren. Zonder vegetatiebestrijding is de groei ondermaats of treedt massale sterfte op. In het verleden werd meestal naar herbiciden gegrepen om de plantspiegel vrij te houden van hinderlijke plantengroei. De recente wetgeving legt echter sterke beperkingen op aangaande het gebruik van biociden. Andere klassieke bestrijdingstechnieken, zoals het maai-beheer, hebben vaak een negatieve impact (vergrassing, wegmaaien bomen).

Sinds maart 1998 volgt het IBW het EG-LIFE 'boomplatenproject' op in samenwerking met Afdeling Bos en Groen, het WTCB en het Lisec (zie IBW Nieuwsbrief april 1999). Dit praktijkgericht project heeft tot doel de klassieke bestrijdingsmethoden (mechanisch en chemisch) te vergelijken met recentere technieken. De nadruk ligt vooral op het gebruik van biodegradeerbare mulchen.

Het IBW organiseert samen met Afdeling Bos en Groen een workshop rond het gebruik van ecotechnieken voor de bestrijding van concurrerende vegetatie. Tijdens de voormiddag zal een beeld worden geschetst van de problematiek rond deze bestrijding en zullen de diverse methoden worden besproken. Naast een toelichting van de eerste resultaten van het LIFE-project, wordt eveneens een overzicht gegeven van het onderzoek in Frankrijk. In de namiddag bezoeken we een recent bebost terrein nabij Ninove, waar de verschillende bestrijdingstechnieken werden toegepast. De workshop gaat door op donderdag 7 september 2000 in het NMEC De Helix in Grimminge en staat open voor alle geïnteresseerden (aanmelden met bijgevoegd inschrijvingsformulier).

Contactpersoon : Jürgen Samyn, tel.: 054-43 71 42 ; e-mail : Jurgen.Samyn@lin.vlaanderen.be

WORKSHOP :

7 SEPTEMBER 2000